

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42830
Nom	Protocols d'actuació coordinada de serveis socials i sanitat
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	2.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere	Facultat de Dret	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere	3 - Protocols d'actuació contra la violència de gènere	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA TESTAL, ELENA	76 - Dret del Treball i de la Seguretat Social

RESUM

Amb aquesta assignatura es pretén proporcionar el coneixement i la comprensió dels protocols, acompanyament i seguiment als Serveis Socials generals i específics per a les dones que pateixen violència de gènere.

Els objectius que es pretenen són els següents:

1. Conèixer els protocols d'actuació en Serveis Socials i ser capaç de detectar i valorar possibles situacions de violència contra les dones. Analitzar les situacions personals i familiars de les dones i proporcionar una resposta social no revictimitzadora. Conèixer els diferents tipus de recursos socials específics i generals dels Serveis Socials amb la finalitat d'assegurar a les dones la informació, l'assessorament i la derivació als que tinguin dret.
2. Conèixer les mesures que facilita la LO 1/2004 a les funcionàries víctimes de violència de gènere.
3. Conèixer els drets que la LO 1/2004 atorga a la treballadora víctima de violència de gènere en la seva relació laboral.
4. Conèixer la metodologia de la valoració metge forense de la violència de gènere.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

REQUISITS D'ADMISSIÓ

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2130 - M.U. en Dret i Violència de Gènere

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Conèixer i comprendre els problemes jurídics nous de la nostra societat de forma sistemàtica, amb actitud crítica, transdisciplinària, amb la perspectiva nacional i internacional, amb la degut anàlisi dels seus orígens i les seues conseqüències.
- Localitzar i analitzar els problemes jurídics sobre la base del respecte als drets i principis fonamentals propis d'un Estat Democràtic i de Dret, on no cap discriminació per raó de l'origen, procedència social ni per raó del sexe.
- Aplicar i integrar els coneixements transdisciplinàries adquirits amb actitud crítica i des de la perspectiva de gènere, com a eines per a generar Justícia, Igualtat i Seguretat en qualsevol Estat.
- Manejar les tècniques i eines especialitzades per a obtenció d'informació i saber utilitzar els instruments jurídics avançats, habilitats i mètodes d'investigació, des de la seua perspectiva teòrica i pràctica, amb aplicació a l'àmbit d'estudi que es tracte.
- Obtindre els coneixements i habilitats bàsiques per a l'argumentació jurídica, per a la seua comunicació en fòrums especialitzats i generalistes, de forma oral i/o escrita, i fer-ho de forma clara, precisa i convincent.

- Tindre la capacitat de dissenyar processos d'investigació en un determinat àmbit temàtic dins dels estàndards de qualitat i integritat acadèmica.
- Desenvolupar nous mètodes d'aprenentatge, presencials i no presencials, exercitant l'autonomia personal, el control de la busca i interpretació de les fonts d'informació.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint casos i contextos reals.
- Participar en debats i discussions, liderar-ho, coordinar-los i resumir-los i saber extraure les conclusions més rellevants.
- Utilitzar les tècniques d'exposició de coneixement més rellevants.
- Identificar, valorar i integrar en la presa de decisions aquells problemes jurídics que es plantegen des de les perspectiva multidisciplinàries i amb l'enfocament de la Igualtat i Gènere i requereixen un major nivell d'investigació jurídica i afrontar-los de manera flexible i plural.
- Utilitzar de forma rigorosa i segura, tant individualment com en grup, des d'una perspectiva multidisciplinària, els coneixements avançats adquirits i aplicables a problemes jurídics de contingut plural en la nostra complexa societat actual.
- Integrar els coneixements jurídics, sociològics, educatius adquirits, sabent entendre i explicar la unitària naturalesa d'estos problemes i de les seues solucions en l'àmbit del gènere.
- Desenvolupar la capacitat per a treballar en equip, amb les funcions de lideratge pròpies i amb les habilitats d'argumentació i estructuració del debat en grup a fi a aconseguir el correcte i fluid funcionament del grup humà assignat.
- Analitzar de forma autònoma, creativa i crítica, amb arguments jurídics sòlids i elaborats, la matèria seleccionada per a la investigació i els seus matisos transversals.
- Ser capaç de realitzar un estudi d'investigació multidisciplinària des de la perspectiva de gènere metodològicament adequat i competitiu per a ser publicat en revistes científiques indexades.

RESULTATS D'APRENENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

En la present matèria s'aborden les qüestions més importants que en el moment actual es troben presents en qualsevol model de protecció de la dona sotmesa a abusos de poder, especialment enfocat a la tutela judicial enfront d'ells i a l'eradicació del delictes. Per a això es partirà de l'experiència espanyola amb explicació del complex entramat social, policial i judicial destinat a aquesta finalitat.

Es tracta de reflexionar de manera crítica sobre les qüestions jurídiques més delicades que comporta aquest sistema que els aporte coneixement i interès a l'hora de seleccionar el tema que finalment hauran de desenvolupar i on aplicar les eines metodològiques del mòdul II i IV .

En aquest apartat podran contrastar els seus sistemes nacionals amb una experiència real, avantguardista i dotada d'enormes matisos pràctics , desenvolupant un coneixement global i multidisciplinari del problema concret objecte d'estudi. Així , el/la alumne/a tindrà els coneixements necessaris per a abordar dissenys d'aquest tipus de tutela complexa i coordinada sobre les bases de la Igualtat, Justícia i Seguretat. Igualment, a partir d'aquest moment disposarà d'una pluralitat de temes d'interès -cosa que resulta fonamental si pensem que estem davant d'uns estudis l'objectiu últim és la iniciació i consolidació en

l'activitat investigadora i la futura obtenció del títol de doctor- que li permetin fixar els àmbits temàtics sobre els quals va a treballar en la seva futura tesi doctoral.

S'inclou un conjunt de mòduls de naturalesa substantiva i processal de caràcter presencial . Al costat dels mòduls de naturalesa penal , on s'estudiaran tots els tipus penals delictius possibles , s'impartiran els mòduls explicatius dels Protocols d'actuació Policial , del Centre Dona 24 hores o similars , serveis socio-sanitaris , de l'Institut de Medicina Legal , Jutjats , Torn d'Ofici , etc .

Amb aquesta formació l'alumnat ha d'obtenir un conjunt de coneixements necessaris tant per a poder moure en un context nacional , principalment , i internacional - com a sistema pioner en garanties cap a la dona abusada i violentada en els seus drets - , sobre les bases de la justícia , seguretat i l'ètica professional , com per poder comptar amb un ampli ventall de temes actuals , vinculats a l'àmbit de l'activitat de jutjats , que li permetin fixar els àmbits temàtics sobre els quals va a treballar en la seva futura tesi doctoral .

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Protocols d'actuació en violència de gènere des dels Serveis Socials

1. Objectius 2. Actuacions 3. Els Serveis Socials per a les dones que pateixen violència de gènere. Els Serveis Socials Específics: els Serveis Socials Generals; els Centres Dona 24 hores; dels centres de protecció.

2. Valoració forense de la violència de gènere

1. Concepte metge forense de maltractaments. Tipus. 2. Violència de gènere i salut: impacte en la salut. 3. Tractament de la violència de gènere en els serveis d'urgències 4. Simulació i dissimulació de la violència domèstica 5. Valoració del risc de noves agressions juny. Els informes de les unitats de Valoració Forense

3. LA PROTECCIÓ SOCIAL DE LES FUNCIONÀRIES QUE PATEIXEN VIOLÈNCIA DE GÈNERE

1. LO 1/2004 i els nous DRETS I SITUACIONS ADMINISTRATIVES. 2. L'EXCEDÈNCIA PER RAÓ DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA FUNCIONÀRIA. 1. Introducció. 2. L'excedència com a situació administrativa. 3. Règim jurídic. 4. El problema de les funcionàries interines. 3. FLEXIBILITAT EN EL COMPLIMENT DE LA JORNADA LABORAL. Absències i el deure del compliment de la jornada laboral. Dret a la reorganització del treball. 4. LA MOBILITAT DE LA FUNCIONÀRIA PER RAONS DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE. 5. BREU MIRADA SOBRE LA SITUACIÓ D'AQUESTS DRETS EN EL CONJUNT DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES

4. La relació laboral de la víctima de violència de gènere

1. Violència de gènere, víctimes de VG i treball: la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, drets laborals i de protecció social: protecció del treball, protecció de l'ocupació, protecció de la desocupació.
2. Violència de gènere en el treball: la Llei orgànica 3/2007, 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes. Manifestacions: assetjament sexual i assetjament per raó de sexe en el treball. Prevenció i eliminació de la violència.
3. El Conveni 190 OIT i l'adopció de mesures preventives, sancionadores i reparadores

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	13,00	100
Pràctiques en aula	4,00	100
Tutories reglades	3,00	100
TOTAL	20,00	

METODOLOGIA DOCENT

MD1 Lectura i comprensió de materials lliurats amb caràcter previ destinats a anivellar els coneixements.

MD2 Sessions virtuals de reflexió (amb participació del professorat i estudiants).

MD3 Tasques foramtives d'ensenyament-aprenentatge destinades a discutir sobre problemes jurídics concrets.

MD7 Preparació del treball / proves proposat pel professorat.

MD6 Preparació i assistència a tutories individuals i col·lectives (3 h.).

AVALUACIÓ

L'avaluació consistirà en un únic examen, tipus test, amb 20 preguntes corresponents a totes les unitats temàtiques, a realitzar a través de l'aula virtual durant un temps limitat.

La qualificació final serà numèrica, de 0 a 10 punts, articulant les notes obtingudes de la següent manera:

0-4.9 punts: SUSPENS (SS)

5.0-6.9 punts: APROVAT (AP)

7.0-8.9 punts: MARCAT (NT)

9.0-10 punts: EXCEL·LENT (SB)

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referència b1 MARTINEZ GARCIA, E. (Dir.) Prevenció y Erradicación de la Violencia de Género. Un estudio forense y multidisciplinar, Aranzadi, 2011
PROTOCOLO DE ACTUACIÓN PARA MUJERES VICTIMAS DE VIOLENCIA DE GÉNERO. Conselleria de Bienestar Social. Generalitat Valenciana
- Referència b2: LÓPEZ PRECIOSO, MAGDALENA (2005): "Protección integral contra la violencia de género. Reflexiones desde el Trabajo Social" en BOIX REIG, J. y MARTINEZ GARCIA, E. La Nueva Ley contra la violencia de género. Iustel.
- Referència b3: GARCÍA TESTAL, E (2014) derechos de las trabajadoras víctimas de la Violencia de género; Tirant lo Blanch.
- Referència b4: Beatriz Belando Garín, "FUNCIÓN PÚBLICA Y REALIDAD SOCIAL. LA NUEVA ADAPTACIÓN DEL REGIMEN JURÍDICO DE LOS FUNCIONARIOS PÚBLICOS REALIZADA POR LA LEY INTEGRAL CONTRA LA violencia de género", en La nueva Ley contra la violencia de género (LO 1/2004), Javier Boix/Elena Martínez García, Iustel, 2005
- Referència b5: Beatriz Belando Garín, "El incierto futuro de los derechos sociales de las mujeres maltratadas", en Crisis económica y crisis del Estado de bienestar. El papel del Derecho Administrativo, Madrid, 2013, pp. 325 y ss
- JABBAZ CHURBA, M/ DÍAZ MARTÍNEZ C. Menores en Disputa. Custodia, Visitas y Patria Potestad en la Comunidad Valenciana. Tirant lo Blanch 2020.

REYES CANO PAULA El Convenio de Estambul como marco de derecho antisubordinadorio. DIKINSON S.L 2018 Página 205-246.

RODA RODA, DIONISIO. El interés superior del menor. ARANZADI 2014
- BEATRIZ BELANDO GARIN: La evolución de los derechos de las funcionarias ante la violencia de género. El ejemplo valenciano, en La prevención y erradicación de la violencia de género. Un estudio multidisciplinar y forense, Aranzadi (Thomson Reuters), 2012, pp. 267-285.
- GARCIA TESTAL, E. Medidas de protección para garantizar la estabilidad laboral y social de las víctimas de violencia de género en La nueva Ley contra la Violencia de Género, (LO 1/2004, de 28 de diciembre) Iustel 2005
GARCIA TESTAL, E. Los efectos de la orden de alejamiento en la relación laboral y en el concepto de "colocación adecuada": ¿qué ocurre si agresor y víctima trabajan en el

mismo centro de trabajo? ESTUDIOS FINANCIEROS. REVISTA DE TRABAJO Y SEGURIDAD SOCIAL, 2008,

núm 304, p. 93 y ss.

GARCIA TESTAL, E. Derecho del trabajo y Violencia de Género en La Prevención y Erradicación de la Violencia de Género. Un estudio multidisciplinar y forense , Aranzadi, 2012

GARCIA TESTAL, E. Derechos de las trabajadoras víctimas de Violencia de Género , Tirant lo Blanch, Valencia, 2014

GARCIA TESTAL, E. Violencia de género y pensión de viudedad: La acreditación de las situaciones de violencia de género Lex social - 2174-6419, NÚM 2/2018, p. 131-146

GARCIA TESTAL, E. EMPLEO Y DESEMPLEO DE LAS VÍCTIMAS DE VIOLENCIA DE GÉNERO: GARANTÍAS Y FACILIDADES DE ACCESO Y MANTENIMIENTO DEL EMPLEO EN ESPAÑA, Labos-Revista de Derecho del Trabajo y Protección Social, 2021, en prensa.

- ALEMÁN BRANCHO, Carmen, Igualdad de género y servicios sociales para la mujer", Revista General de Derecho Administrativo, nº 5, 2020.

Complementàries

- Referencia c1: 1.- LORENTE ACOSTA, M. Medicina Legal y Forense y Violencia de Género, Rev. Espág. Med. Legal, 2010; 36 (3): págs. 91-92.
- 2.- ANDRÉS PUEYO, A. Evaluación del Riesgo de Violencia, Centro de Estudios Judiciales, 2007, <http://www.ub.edu/geav>
- 3.- COBO PLANA, J. A., Guía y Manual de Valoración Integral de la Violencia de Género y Doméstica. Boletín Informativo. Madrid: Boletín de Información del Ministerio de Justicia; 2005.
- 4. ANDRÉS-PUEYO, A. ECHEBURÚA, E. Valoración del riesgo de violencia: instrumentos disponibles e indicaciones de aplicación, Psicothema 2010. Vol. 22, no 3, págs. 403-409, www.psicothema.com.
- 5. ANDRÉS-PUEYO, A. La predicción de la violencia contra la pareja. En E. Echeburúa, J. Fernández-Montalvo y P. Corral (Eds.), Predicción del 3.2. Plan de trabajo 4riesgo de homicidio y de violencia grave en la relación de pareja. Serie Documentos 15, Valencia: Centro Reina Sofía. 2009 págs. 21-55.
- 6.- ECHEBURÚA, E. JAVIER AMOR, P. LOINAZ, I. DE CORRAL, P. Escala de Predicción del Riesgo de Violencia Grave contra la pareja Revisada (EPVR), Psicothema 2010. Vol. 22, no 4, págs. 1054-1060. www.psicothema.com
- 7.- MINISTERIO DE JUSTICIA. Protocolo Médico Forense de Valoración Urgente del Riesgo de Violencia de Género. Ed. Secretaría Técnica. Ministerio de Justicia. 2011
- 8.- LORENTE ACOSTA, M. Violencia y maltrato de género (I). Aspectos generales desde la perspectiva sanitaria, Emergencias 2008; 20: págs. 191-197.
- 9.-BARBERIA MARCLAIN, E. Protocolo médico-forense de valoración urgente del riesgo de violencia de género del Ministerio de Justicia, IV Congreso del Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género, Madrid, noviembre 2011.
- 10.- ECHEBURÚA et al. Evaluación psicológica forense frente a evaluación clínica: propuestas y retos de futuro, Int J Clin Health Psychol, 2011, Vol. 11, No 1, págs. 141-159.
- 11.- RAMÓN, A. FARIÑA, F., Peritación Psicológica de la Credibilidad del Testimonio, la Huella Psíquica y la Simulación: El Sistema de Evaluación Global (SEG), Papeles del Psicólogo, 2005. Vol. 26, págs. 5977.

- 12.- ARCE, R., Y FARIÑA, F. Evaluación psicológico forense de la credibilidad y daño psíquico encasos de violencia de género mediante el Sistema de Evaluación Global. En F. FARIÑA, R. ARCE, Y G. BUELA- CASAL (Eds.), Violencia de género. Tratado psicológico y legal. Madrid: Biblioteca Nueva. 2009.
- 13.- ECHEBURÚA ODRIUZOLA, E., MUÑOZ, J. M. Y LOINAZ, I., Evaluación psicológica forense frente a evaluación clínica: propuestas y retos de futuro, International journal of clinical and health psychology, no. 1, año 2011.
- 14.- LORENTE ACOSTA, M. Balance de Aplicación de Cuatro Años de Ley Integral en la Administración de Justicia, Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género, 2009, CGPJ.
- 15.- Derecho del empleo público Maria Antonia Pérez/Beatriz Belando Garín y Gemma Fabregat Monfort Tirant 2013
- BEATRIZ BELANDO GARIN: La protección social frente a la violencia de género en la Unión Europea. La Orden Europea de Protección, en La orden de protección europea. La protección de víctimas de violencia de género y cooperación judicial penal en Europa, Tirant Lo Blanch, 2016, pp.109 -120. ISBN: 978-84-9086-713-6